

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH**

z dnia 1 grudnia 2022 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura
2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033**

Na podstawie art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375), zarządza się co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 22 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033 (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 r. poz. 1142), załącznik nr 4 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Katowicach

**dr Mirosława Mierczyk -
Sawicka**

Załącznik do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach

z dnia 1 grudnia 2022 r.

Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
1.	91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez utrzymanie lub poprawa oceny poszczególnych wskaźników stanu ochrony z uwzględnieniem naturalnych procesów.
		Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska na powierzchni 106,7 ha.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny wskaźnika - kombinacja florystyczna typowa dla łągu (FV), na wszystkich stanowiskach.
		Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny wskaźnika - we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym są naturalne stosunki ilościowe (nie ma dominacji facjalnej) (FV), na stanowiskach: Rajecznicza 1 {EE11}, Rajecznicza 2 {4305} i we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym są zaburzone relacje ilościowe (dominacja facjalna) (U1), na stanowisku Rajecznicza 3 {9E88}.
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika - <1% i nie odnawiające się (FV), na wszystkich stanowiskach.
		Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie oceny wskaźnika - obecny najwyżej 1 gatunek, nieliczny - sporadyczny (FV), na wszystkich stanowiskach.
		Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie oceny wskaźnika - obecne jedynie nie bardzo silnie ekspansywne gatunki (FV), na stanowiskach: Rajecznicza 1 {EE11}, Rajecznicza 2 {4305} i obecne silnie ekspansywne gatunki lecz nie ograniczające różnorodności runa (U1), na stanowisku Rajecznicza 3 {9E88}.
		Martwe drewno	Utrzymanie oceny wskaźnika - >20 m ³ /ha (FV), na wszystkich stanowiskach.
		Martwe drewno wielkowymiarowe	Utrzymanie oceny wskaźnika - >5 szt./ha (FV) na stanowisku Rajecznicza 2 {4305}. Dążenie do poprawy oceny wskaźnika - >5 szt./ha (FV), na stanowisku Rajecznicza 1 {EE11}. Osiągnięcie poprawy oceny wskaźnika z uwagi na

			<p>długotrwały proces formowania/inicjowania zasobów martwego drewna może wykraczać poza okres obowiązywania planu zadań ochronnych.</p> <p>Dążenie do poprawy oceny wskaźnika - 3-5 szt./ha (U1), na stanowisku Rajecznicza 3 {9E88}. Osiągnięcie poprawy oceny wskaźnika z uwagi na długotrwały proces formowania/inicjowania zasobów martwego drewna może wykraczać poza okres obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>
		Naturalność koryta rzeczego	Utrzymanie oceny wskaźnika - brak regulacji lub ciek zupełnie zdenaturalizowany po dawniejszej regulacji (FV), na wszystkich stanowiskach.
		Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)	Utrzymanie oceny wskaźnika - dynamika zalewów i przewodnienie podłoża normalne z punktu widzenia odpowiedniego ekosystemu/zbiorowiska roślinnego (FV), na wszystkich stanowiskach.
		Wiek drzewostanu	<p>Utrzymanie oceny wskaźnika - >20% udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat (FV), na stanowisku Rajecznicza 2 {4305}.</p> <p>Dążenie do poprawy oceny wskaźnika - >20% udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat (FV), na stanowiskach: Rajecznicza 1 {EE11}, Rajecznicza 3 {9E88}. Osiągnięcie poprawy oceny wskaźnika z uwagi na długotrwały proces zmiany struktury wiekowej może wykraczać poza okres obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>
		Pionowa struktura roślinności	<p>Utrzymanie oceny wskaźnika - naturalna, zróżnicowana (FV), na stanowiskach: Rajecznicza 1 {EE11}, Rajecznicza 2 {4305}.</p> <p>Dążenie do poprawy oceny wskaźnika - naturalna, zróżnicowana (FV), na stanowisku Rajecznicza 3 {9E88}.</p> <p>Osiągnięcie poprawy oceny wskaźnika z uwagi na długotrwały proces unaturalniania zróżnicowanej pionowej struktury roślinności może wykraczać poza okres obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>
		Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika - obfite (FV), na wszystkich stanowiskach.
		Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie oceny wskaźnika - brak (FV), na wszystkich stanowiskach.

		Inne zniekształcenia	Utrzymanie oceny wskaźnika - brak (FV), na wszystkich stanowiskach.
2.	2109 warzucha polska <i>Cochlearia polonica</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan gatunku rozumiany poprzez utrzymanie lub poprawa stanu poszczególnych wskaźników stanu ochrony z uwzględnieniem naturalnych procesów.
		Liczba osobników	Utrzymanie oceny wskaźnika - liczba osobników przynajmniej taka sama jak w poprzednim okresie monitoringowym, a zarazem przynajmniej 100 roślin (FV), na 1 stanowisku.
		Typ rozmieszczenia	Utrzymanie oceny wskaźnika - skupienia powyżej kilkunastu osobników (FV), na 1 stanowisku.
		Udział osobników generatywnych (pędy kwiatostanowe)	Utrzymanie oceny wskaźnika - w najbogatszych kwadratach osobniki generatywne pokrywają >50% powierzchni (FV), na 1 stanowisku.
		Udział osobników wegetatywnych	Utrzymanie oceny wskaźnika - w najbogatszych kwadratach osobniki wegetatywne pokrywają >20% powierzchni (FV), na 1 stanowisku.
		Obecność siewek	Utrzymanie oceny wskaźnika - siewki obecne, więcej niż pojedyncze (U1), na 1 stanowisku.
		Powierzchnia potencjalnego siedliska	Utrzymanie oceny wskaźnika - powierzchnia jest taka sama lub większa w porównaniu do poprzedniego monitoringu (FV), na 1 stanowisku.
		Powierzchnia zajętego siedliska	Utrzymanie oceny wskaźnika - powierzchnia jest taka sama lub większa w porównaniu do poprzedniego monitoringu (FV), na 1 stanowisku.
		Fragmentacja siedliska	Utrzymanie oceny wskaźnika - średnia (U1), na 1 stanowisku.
		Głębokość wody	Utrzymanie oceny wskaźnika - 1-10 cm (FV), na 1 stanowisku.
		Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Utrzymanie oceny wskaźnika - <30% (FV), na 1 stanowisku.
		Ocienienie przez otaczające drzewa i zbrocza	Poprawa oceny wskaźnika - <20% (FV), na 1 stanowisku.
		Gatunki ekspansywne - konkurencyjne	Poprawa oceny wskaźnika - 20-50% (U1), na 1 stanowisku.
		Wysokość warstwy roślin zielnych	Utrzymanie oceny wskaźnika - 40-80 cm (U1), na 1 stanowisku.
Martwa materia organiczna	Poprawa oceny wskaźnika - <1 cm (FV), na 1 stanowisku.		

		Miejsca do kiełkowania	Utrzymanie oceny wskaźnika - >20% (FV), na 1 stanowisku.
--	--	------------------------	--

UZASADNIENIE

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 1 grudnia 2022 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm) zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033 (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 r. poz. 1142) ustanowiono plan zadań ochronnych.

Plan zadań ochronnych jest aktem prawa miejscowego i jest ustanawiany przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Akty prawa miejscowego mogą być wydane wyłącznie w oparciu o upoważnienie zawarte w przepisach rangi ustawy, muszą ściśle uwzględniać wytyczne określone w tym upoważnieniu i nie mogą wykraczać poza jego zakres. Informacje zawarte w planie zadań ochronnych reguluje ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 10 ww. ustawy, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera: opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000, identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, cele działań ochronnych, niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także obszary ich wdrażania oraz wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 i wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zmiana załącznika 4 niniejszego planu zadań ochronnych wynika z przekazanych w 2021 roku przez Komisję Europejską wytycznych w zakresie właściwego formułowania celów działań ochronnych na obszarach Natura 2000 oraz konieczności ich uwzględniania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Cele działań ochronnych obszarów Natura 2000 określa się w planach ochrony lub planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000 ustanawianych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Szczegółowy opis sposobu ich ustalania zawiera § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., poz. 186 z późn. zm.).

Ponadto Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał stanowisko w sprawie konieczności uwzględniania szczegółowych celów ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 w trakcie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko znak: DOOŚ-WAPOŚ.070.3.2021.KL z dnia 5 sierpnia 2021 roku. W tym celu niezbędna jest zmiana planów zadań ochronnych ustanowionych dla obszarów Natura 2000 przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska.

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach przystąpił do sporządzenia zmiany zarządzenia z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033. Działając na podstawie art. 28 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 34 poz. 186), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do opracowania projektu zarządzenia zmieniającego, opracował projekt zarządzenia oraz zapewnił udział społeczeństwa w ocenie tego dokumentu na zasadach i w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz

o ocenach oddziaływania na środowisko, poprzez umożliwienie zapoznania się z projektem zarządzenia, składania uwag i wniosków w wyznaczonym terminie rozpatrzenie uwag i wniosków.

Przedmiotowa zmiana zarządzenia polega na zmianie załącznika nr 4 do zarządzenia, który zawiera cele działań ochronnych dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033.

Szczegółowe cele ochrony opracowano na podstawie opracowania: Występowanie, ocena stanu ochrony, zagrożenia i monitoring siedlisk i gatunków leśnych na obszarze sieci Natura 2000: Źródła Rajecznicy, z uwzględnieniem terenów przyległych wykonanego przez Pana Kamila Kulpińskiego i Panią Annę Tyc z 2016 roku oraz Raportu stanu ochrony gatunku (warzucha polska) na stanowisku Źródła Rajecznicy, wykonanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska GIOŚ przez Pana Grzegorza Piątek w 2021 roku, z uwzględnieniem danych wynikających z poprzednich lat monitoringu tego gatunku (2008, 2013, 2016). Na dzień sporządzenia projektu zmiany zarządzenia dane pochodzące z ww. materiałów są najbardziej aktualne dla przedmiotowego obszaru Natura 2000.

Dla przedmiotu ochrony łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) (kod Natura 2000: 91E0), nie określono celu działań ochronnych dla wskaźnika:

- stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny stosować tylko gdy są odpowiednie dane), z uwagi na brak danych do jego oceny.

Dla przedmiotu ochrony warzucha polska *Cochlearia polonica* (kod Natura 2000: 2109) nie określono celu działań ochronnych dla wskaźnika:

- stan zdrowotny, z uwagi na złożoność przyczyn powodujących stan chorobowy, np. infekcje wywołane przez różne patogeny, obecność owadów lub śladów ich żerowania, na które nie ma możliwości wpływu w wyniku realizacji działań ochronnych.

Informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu zarządzenia zmieniającego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach podał do publicznej wiadomości w obwieszczeniu znak: WPN.6320.2.2022.MA z dnia 2 lutego 2022 r., które wywieszono na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w dniach od 4 lutego 2022 roku do 28 lutego 2022 roku oraz na tablicach ogłoszeń gmin na których terenie położony jest obszar Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033:

- w siedzibie Urzędu Gminy Irządze w dniach od 3 lutego 2022 roku do 21 lutego 2022 roku;
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny w dniach od 3 lutego 2022 roku do 18 lutego 2022 roku.

Ponadto obwieszenie opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach dnia 4 lutego 2022 roku oraz opublikowano w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu, tj. w Dzienniku Zachodnim dnia 10 lutego 2022 roku.

Informację o sporządzeniu projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu dla obszaru Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033 oraz o możliwości zapoznania się z nimi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach podał do publicznej wiadomości w obwieszczeniu znak WPN.6320.2.2022.MA z dnia 6 lipca 2022 r., które wywieszono na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w dniach od 7 lipca do 29 lipca 2022 r. oraz na tablicach ogłoszeń gmin na terenie których położony jest obszar Natura 2000 Źródła Rajecznicy PLH240033:

- w siedzibie Urzędu Gminy Irządze: w dniach od 11 lipca do 2 sierpnia 2022 r. (informację o terminie wywieszenia na tablicy ogłoszeń otrzymano po kilku prośbach o wskazanie ww. terminu: pismo WPN.6320.2.2022.MA z 6 lipca 2022 r., pismo WPN.6320.2.2022.MA.1 z 22 sierpnia 2022 r., e-mail z 12 września 2022 r., rozmowa telefoniczna z 22 września 2022 r.);
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny: w dniach od 8 lipca do 29 lipca 2022 r.

Ponadto informację o sporządzeniu projektu zarządzenia opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach dnia 7 lipca 2022 roku oraz opublikowano w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu, tj. w Dzienniku Zachodnim dnia 12 lipca 2022 roku.

W wyznaczonym terminie nie wpłynęły uwagi do projektu zarządzenia.

W związku z art. 59 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) przedmiotowy plan zadań ochronnych, jako akt prawa miejscowego został uzgodniony przez Wojewodę Śląskiego pismem z 8 listopada 2022 r. znak IFVII.710.26.2022.